

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

BAKGRUNN

Byantikvaren har Master i arkitektur/sivilarkitekt MNAL med spesialkompetanse på bygningsvern, byrom og by- og stedsutvikling. Stillingen ble opprettet høsten 2015, med økonomisk støtte fra Riksantikvaren på 400 000,- per år i de to første årene.

ORGANISERING

Byantikvaren er plassert i Kommunedirektørens stab og er en del av lederteamet under kommunalsjef for samfunnsutvikling. Begrunnelse for plasseringen:

- *Synlig og tilgjengelig internt og eksternt*
- *Enklere tverrfaglig samhandling internt og eksternt*
- *Uavhengig rådgivende funksjon i forbindelse med plan- og byggesak.*

STILLINGSBESKRIVELSE

Byantikvaren er kommunens faglige rådgiver innen kulturminnevern og skal synliggjøre de kulturhistoriske verdiene og være høringspart i plan- og byggesaker hvor disse verdiene berøres. En prioritert oppgave er å gi råd, veiledning og informasjon om kulturminnevern både mot publikum og internt i kommunen.

HOVEDOPPGAVER

- *Bidra med kulturminnekompetanse og være premissleverandør i plan- og byggesaker.*
- *Arbeid med å lage og følge opp kulturminneplaner og andre typer planer som fremmer kulturminner, kulturmiljøer og landskap.*
- *Fremme kulturminnenes estetiske, historiske og opplevelsesmessige verdier.*
- *Drive informasjons arbeid om kulturminneverdiene overfor utbyggere, politikerne og allmenheten. Informasjon og veiledning ved planlagte tiltak på fredete og bevaringsverdige bygninger*
- *Saksbehandler ved tildeling av midler fra kommunens restaureringsfond.*
- *Saksbehandler ved tildeling av byggeskikkprisen.*
- *Informere og veilede utbyggere om lån- og tilskuddsordninger.*
- *Samhandle med statlige og regionale myndigheter*
- *Delta i og invitere til samarbeid med relevante fagmiljøer lokalt og regionalt.*
- *Skal delta i nettverk for byantikvarer som Riksantikvaren vil inviterer til*
- *Arbeidsfeltet vil være hele kommunen og kompetansen kan også benyttes på tvers av kommunegrenser*

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

FORVALTNINGSOPPGAVER

Forvaltning av Levangers kulturmiljø innebærer at en rekke oppgaver må ivaretas fortløpende. I løpet av året er byantikvaren engasjert i ulike områder som involverer aktører både i kommuneorganisasjonen, innbyggere, frivillighet, næringsliv og andre forvaltningsnivå.

1. Formidling og kunnskapsutvikling

Formidlingsarbeidet er en kontinuerlig prosess og byantikvaren gjennomfører årlig byvandring og refleksjon rundt byutvikling med alle kommunens skoleelever på 9. trinn gjennom den kulturelle skolesekken. Gjennom dette bidro byantikvaren i fotoprojektet «Byen og jeg» i regi av Levanger Fotomuseum.

I tillegg holder byantikvaren foredrag/byvandring for besøkende og foredrag eksternt. I 2021 ble det blant annet holdt foredrag på Folkehelsekonferansen i Trondheim, foredrag på høringsseminar for fylkeskommunen, foredrag webinar for Den nordiske Trebyen, foredrag/byvandring NIKU, Håndverkerforeningen Trondheim, Statsforvalteren og Hovedutvalg næring (Trøndelag fylkeskommune).

2. Rådgivning, informasjonsarbeid

Byantikvaren får flere henvendelser i uken fra gårdeiere og næringsliv som har behov for rådgivning i forbindelse med plan- og byggesaker, istandsetting, bruk og råd om tilskudds- og støtteordninger.

Byantikvaren fungerer som førstelinjetjeneste og sørger for å koordinere møter og befaringer sammen med Trøndelag fylkeskommune. Byantikvaren bistår tiltakshavere i forbindelse med søknad om tilskudd gjennom informasjon, anskaffelse av historisk/antikvarisk dokumentasjon, gjennomgang av søknader og kulturminnefaglige uttalelser. Dette har bidratt til støtte fra Trøndelag Fylkeskommune (Riksantikvarens midler) og kulturminnefondet bla:

ÅR	Trøndelag fylkeskommune	Kulturminnefondet	Restaureringsfondet
2015	1 210 000,-	-	156 959,-
2016	455 000,-	500 000,-	125 443,-
2017	712 000,-	-	136 975,-
2018	1 217 500,-	355 000,-	128 332,-
2019	1 269 000,-	-	125 306,-
2020	2 443 882,-	136 000,-	85 000,-
2021	2 500 000,-	-	Behandles i 2022
2022	Behandles uke 10	348 000,-	
SUM	9 807 382		758 015

Oversikten viser også hva som er tildelt fra fond til restaurering og fornying av bygg- og bomiljø i Levanger sentrum. I tillegg avsettes det hvert år kr. 10 000,- til byggeskikkpris fra fondet. NB! Kulturminnefondet gir ikke støtte til prosjekter som støttes med Riksantikvarens midler og vice versa. Oversikten over tilskudd fra Kulturminnefondet til Levanger er ikke komplett. I tillegg har byantikvaren bistått med uttalelser som har utløst SMIL midler.

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

3. Høringsuttalelser til plan- og byggesak

Byantikvaren skal gi uttalelse til plan- og byggesaker som berører kulturminneinteresser. Dette er et fortløpende arbeid som må håndteres når sakene kommer.

4. Planarbeid

Byantikvaren skal ivareta det kulturmiljøfaglige ansvaret i kommunalt planarbeid på alle nivå, og har deltatt i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel hvor mål og strategier for kulturmiljø ble vedtatt i mai 2021.

Arbeidet omfatter:

- Kommuneplanens samfunnsdel inkl. kulturmiljø
- Kommuneplanens arealdel inkl. kulturmiljø
- Brannsikringsplan
- Handlings- og økonomiplan
  - Oppfølging av tiltak og oppdrag
  - Bidra i årlig rullering
- Rapportering

I tillegg har byantikvaren deltatt i arbeidet med Regional plan for kulturmiljø, vedtatt i 2021. Byantikvaren ledet arbeidsgruppen for by- og stedsutvikling i dette arbeidet.

5. Byggeskikkprisen

Byantikvaren er ansvarlig saksbehandler for tildeling av Levanger kommune sin Byggeskikkpris som deles ut årlig. Dette er en hederspris for bygninger og tilhørende anlegg, som gjennom utførelse, materialbruk, og samspill med sted og miljø bidrar til å heve, fornye og utvikle den allmenne byggeskikken.

Opgaven består i å koordinere arbeidet i forbindelse med byggeskikkprisen. Dette omfatter mobilisering, annonsering med invitasjon, organisere møter og befaringer i nominasjonsgruppa, lage presentasjon/begrunnelse av kandidatene, gjennomføre avstemning og bistå i prisutdeling.

6. Restaureringsfondet

Byantikvaren er ansvarlig saksbehandler for tildeling av midler fra kommunens restaureringsfond. Dette er et fond for å stimulere og inspirere til tilbakeføring og vern av bygninger og utomhusareal i forhold til opprinnelig utforming, slik at Levanger framstår mer som en enhetlig trehusby med kvaliteter som byen hadde først på 1900-tallet.

Byantikvaren sørger for informasjon, mobilisering, bistår gårdeierne i søknadsprosessen og forbereder sak til Planutvalget.

7. Samarbeid- og nettverksbygging

Byantikvaren vektlegger arbeidet med nettverksbygging som et viktig utgangspunkt for kunnskapsutveksling og -utvikling. Dette har gitt Levanger kommune anledning til å delta i samarbeidsprosjekter som er viktig for den lokale utviklingen, og har bidratt til nye samarbeidspartnere både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

Viktige samarbeidsparter lokalt er blant annet gårdeiere, museums- og historielag, frivilligheten, næringsliv og andre aktører. I tillegg samarbeider byantikvaren med andre kommuner, Trøndelag fylkeskommune, Byantikvarnettverket, Riksantikvaren, Europan og NTNU.

I 2021 ble det ferdigstilt og satt i gang flere tilbakeføringsprosjekter i samarbeid med gårdeiere. Gode og forbillige eksempler på tilbakeføring og «vern gjennom bruk» bidrar til en smitteeffekt, og er viktig i arbeidet for å forvalte det fredede kulturmiljøet. Rådgivning og dialog, i tillegg til økonomiske tilskudd fra Riksantikvaren og kommunens Restaureringsfond, er viktige virkemidler i dette arbeidet.

UTVIKLINGSPROSJEKTER

Byantikvaren er involvert i ulike utviklingsprosjekter som er med på å styrke forståelsen og synliggjøre verdien av kulturarven. Prosjektene skal blant annet bidra til å løfte kulturarven som en viktig ressurs for å sikre attraktiv og bærekraftig utvikling, og betydningen den har folkehelse, bolyst og næringsutvikling.

Byantikvaren samarbeider både internt og eksternt i flere av prosjektene, og har vært en sentral aktør for å skaffe midler eksternt bla.:

NR	PROSJEKT	ÅR	TILSKUDD	BELØP
1.	Kulturminneplan	2016	Riksantikvaren	100 000,-
2.	Brannsikringsplan	2016-2017	Riksantikvaren	200 000,-
3.	Reis smart	2016	Miljødirektoratet	1 400 000,-
4.	Næring i Trehusbyen	2017	Trøndelag fylkeskommune	1 000 000,-
5.	Attractive nordic towns	2017	Nordisk ministerråd	160 000,-
6.	Skjønnsmidler byLAB	2018	Statsforvalteren	300 000,-
7.	Lasskjørere Marsimartnan	2018	Riksantikvaren	50 000,-
8.	Bybranddeteksjon	2018	Riksantikvaren	1 000 000,-
9.	Skjønnsmidler byLAB	2019	Statsforvalteren	300 000,-
10.	Levende bakgårder, byrom og lokaler	2019	Riksantikvaren	500 000,-
11.	Byutviklingsverksted	2019	Trøndelag fylkeskommune	50 000,-
12.	Byutviklingsverksted	2019	Fortidsminneforeningen	5 000,-
13.	Byutviklingsverksted	2019	Interregprosjektet Norge- Sverige	15 000,-
14.	Skjønnsmidler byLAB	2020	Statsforvalteren	300 000,-
15.	Europan 16	2020-2021	Riksantikvaren	400 000,-
16.	Europan 16	2020-2021	Trøndelag Fylkeskommune	400 000,-
17.	Utenforskap og ekskludering	2020	Distriktsforsk	320 000,-
18.	Kulturminner og privatarkiv	2020	Arkiverket	160 000,-
19.	NTNU samarbeid	2021	Trøndelag Fylkeskommune	100 000,-
20.	<i>Skjønnsmidler byLAB II Inderøy kommune, Verdal kommune, Snåsa kommune, Steinkjer kommune</i>	2021	<i>Statsforvalteren</i>	<i>1 370 000,- (NB! Felles skjønnsmidler for alle kommunene)</i>
21.	Byutviklingsverksted	2022	Trøndelag Fylkeskommune	50 000,-

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

Deltakelse i prosjektarbeid omfatter utforming av søknader, oppfølging underveis og rapportering. Flere av søknadene er avhengig av at vi samarbeider med andre for å få støtte. I tillegg til økonomisk støtte får vi tilført kunnskap og kompetanse som for eksempel gjennom Interreg prosjektet som bidrar med foredragsholdere til byutviklingsverkstedet og Trøndelag Fylkeskommune som finansierer prosjekt for å finne byens historiske farger.

Byantikvaren er ansvarlig prosjektleder/kommunens kontaktperson for følgende pågående utviklingsprosjekter:

1. Næring i Trehusbyen

Byantikvaren har tatt initiativ til etablering av en koordineringsgruppe. I 2021 videreførte Levanger kommune sitt initiativ til *koordineringsmøter* og samarbeid med blant andre Bymuseet i Levanger, Levanger Fotomuseum Levanger Vel, Næringsforeningen i Levanger, Levanger Handelsstand, Visit Innherred. Dette resulterte i vårdugnad, bykart for Trehusbyen Levanger, Lokalmatutsalg og pop-up arrangementer i Damskipsbrygga, Byverter, felles markedsføring av sommer i Trehusbyen 2021 med Levangermartnan, Matfestivalen og Bakgårdsfestival 2021. Åpningen av Bakgårdsfestivalen 2021 ble foretatt av statsminister Erna Solberg. Pågående prosjekt som vil fortsette i 2022.

2. Europan 16

I 2021 ble Europan 16, verdens største arkitektkonkurranse for unge arkitekter, landskapsarkitekter og planleggere gjennomført. Tema for konkurransen - Levende byer – handler om hvordan vi skal møte FNs bærekraftsmål i byplanleggingen og i utviklingen av inkluderende lokalsamfunn. Utarbeidelse av program, mobilisering og konkurransefase foregikk første halvår. Innen tidsfristen forelå det idéforslag fra 26 teams som ble utstilt i 1. etasje i Levanger Rådhus fra 1. november til 31. desember. Dette materialet gir et godt grunnlag for en helhetlig og bærekraftig utvikling av Trehusbyen Levanger i årene framover både på kort og lang sikt. Deltakelsen ble finansiert med en tredeling mellom Riksantikvaren, Trøndelag Fylkeskommune og Levanger kommune.

Det antas at det i snitt var et besøk på 50-60 personer pr. dag, og i tillegg ble det også laget en digital utstilling. I denne perioden kom det inn over 80 innspill fra besøkende. Det er registrert 35 oppslag og debattinnlegg lokalt som handler direkte om eller refererer til Europan 16. I tillegg har det vært massiv omtale i ulike nettsider i Europa, tidsskrift som f.eks. Arkitektnytt, og spanske aviser. Prosjektet «Hello Woods» og teamet WE fra den spanske byen Cartagena ble kåret som vinner av en uavhengig internasjonal jury i desember 2021. Deltakelsen har bidratt til å sette den fredede Trehusbyen Levanger på kartet i tillegg til at vi har blitt en del av et innovativt fagmiljø og nettverk både nasjonalt og internasjonalt.

Europan prosjektet har bidratt til å utvikle kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med byutviklingsstrategien i tillegg til verdifullt materiale som kan brukes og utvikles videre. I 2022 skal det gjennomføres et videre samarbeid med Europan i tillegg til et konkret oppfølgingsoppdrag med vinnerteamet. Koronapandemien førte til at man ble nødt til å tenke nytt for å få gjennomført konkurransen og det ble arrangert digital byvandring og samlinger, laget film og digital utstilling

Pågående prosjekt som vil fortsette i 2022 med videre samarbeid med Europan og vinnerteamet.

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

3. Byutviklingsverksted

Det skal gjennomføres årlig byutviklingsverksted som samskapingsarena for kunnskapsutvikling, nettverksbygging og byutvikling. Dette skal være et bidrag til å gi Trehusbyen Levanger et tydeligere innhold. På grunn av koronapandemien og restriksjoner ble byutviklingsverkstedet utsatt til 29. og 30 august 2022.

Det årlige byutviklingsverkstedet vil bidra til å systematisk bygge kompetanse og dele kunnskap om attraktiv og bærekraftig byutvikling. Byutviklingsverkstedet setter Trehusbyen Levanger på kartet, og bidrar til nettverksbygging. Aktuelle samarbeidspartnere inviteres inn for å bidra med tidsaktuelle tema og finansiering. På grunn av korona har planlagte byutviklingsverksted i 2020 og 2021 blitt utsatt. Nytt byutviklingsverksted skal arrangeres i Festiviteten 29. og 30. august 2022.

4. Samarbeid NTNU

I 2021 ble det etter henvendelse igangsatt et samarbeid med NTNU, Institutt for arkitektur og teknologi, Faggruppe bygningsvern og transformasjon. Det ble gjort forberedelser til å ta imot 80-90 arkitektstudenter som gjennomfører feltarbeid og studentoppgaver i Trehusbyen Levanger i 2022. Samarbeidet med NTNU vil gi tilgang til et omfattende registreringsmateriale og dokumentasjon, skape engasjement og stolthet, bygge kunnskap lokalt og synliggjøre muligheter for sirkulærøkonomi og «vern gjennom bruk». Studentenes tilstedeværelse skaper liv i byen og øker forståelsen for verdien av Levangers unike kulturmiljø.

5. Interregprosjekt Norge -Sverige – Plassert i styringsgruppen

Levanger kommune deltar i Interregprosjektet «Tradisjonelt håndverk og bærekraftige bygging i Nordens Grønne Belte» Norge-Sverige. Nettverket løfter fram og bidrar til økt kunnskap om tradisjonshåndverk og synliggjør betydningen dette har for et godt bygningsvern. Nettverket blir viktig for videre utvikling av fag innen tradisjonshåndverk i Trehusbyen Levanger. Interregprosjektet skulle være medarrangør til Byutviklingsverkstedet 2021 og «After work» i Sjøgata 12 i forbindelse med Førjulsmartnan. På grunn av korona ble dette utsatt til Marsimartnan 2022.

6. Levanger by&bygdeLAB (deler prosjektlederansvar med Beit Hakkebo)

Arbeidsgruppen i Levanger by&bygdeLAB som har representanter fra by og bygder har i 2021 vært arena for koordinering av aktiviteter og diskuterer jevnlig betydningen av samarbeid mellom by og bygd.

7. ByLab II Innherredsbyen (deler prosjektlederansvar med Beit Hakkebo)

Hovedmål

Styrke Innherredsregionen og knytte kommunene tettere sammen i den videre utviklingen av By & bygdeLAB som permanent metode for bærekraftig plan- og utviklingsarbeid

Mål delprosjekt kulturarv som utviklingskraft

Ta i bruk kulturarv og kulturmiljø som ressurs for en attraktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

8. Deltakelse i andre prosjekter:

- Byutviklingstrategi
- Utenforskap

BYANTIKVAREN I LEVANGER - ANSVAR OG OPPGAVER

Dato 8.mars 2022

- Kulturminner og privatarkiv
- Innherredsbyen
- Ombruk- reparasjonssenter i Levanger
- Destinasjonsutvikling (visit Innherred)

9. Prioriterte oppgaver i 2022

- I tillegg til forvaltningsoppgavene som ligger i stillingen skal byantikvaren følge opp utviklingsprosjektene nevnt over. Prioritering av Aktsomhetskart/kulturmiljøkart er prioritert. I tillegg vil det arbeides med:
- Etablere gårdeierforening
- Bygge merkevaren Trehusbyen Levanger
- Utredning bygningsvernsenter
- Utarbeidelse søknader for eksterne midler bla:
  - Nøkkebokser ifm. bybrannsikring
  - Registrering ferdselsårer lasskjørerne
  - Verdiskapningsmidler – forskningsprosjekt samskaping i by- og stedsutvikling
  - Utredning kunnskapssenter for bygningsvern
  - Videreføring Interregprosjektet Norge- Sverige